

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н
Форма № П-2.04

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Факультет харчових технологій, готельно-ресторанного та
туристичного бізнесу
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ Г. П. Скляр
(підпис)

«_____» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Безпека туризму»

Освітня програма/спеціалізація	«Туризм» <i>(назва)</i>
Спеціальність	242 Туризм <i>(код, назва спеціальності)</i>
Галузь знань	24 Сфера обслуговування <i>(код, назва галузі знань)</i>
ступінь вищої освіти	Бакалавр <i>(бакалавр, магістр, доктор філософії)</i>

Укладач програми:

Карпенко Ю. В., к. е. н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Робоча програма схвалена та
рекомендована до використання в
освітньому процесі на засіданні кафедри
туристичного та готельного бізнесу
Протокол засідання кафедри
від 24 грудня 2019 р., № 6

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми спеціальності
«Туризм» ступеня бакалавр

_____ Ю. В. Карпенко
(підпис)

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2 Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни.....	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	7
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	8
Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	14
Розділ 6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу	19
Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації	20

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни
«Безпека туризму»

1. Місце в структурно-логічній схемі підготовки – після вивчення навчальних дисциплін: – Організація діяльності суб'єктів туристичної сфери; – Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності. Організація туристичних подорожей); – Організація туризму (Організація ресторанного господарства. Організація готельного господарства); – Організація туризму (Туроперейтинг)
2. Кількість кредитів за ЄКТС - 3.
3. Кількість модулів - 2.
4. Обов'язкова у відповідності до навчального плану
5. Курс - 4
6. Семестр - 8
7. Кількість годин: – загальна кількість: 8 семестр - 90. – лекції: 8 семестр - 16 – практичні заняття: 8 семестр - 20 – самостійна робота: 8 семестр - 54 – вид підсумкового контролю - ПМК (залік), 8 семестр

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є набуття майбутніми фахівцями теоретичних знань і практичних навичок, необхідними для створення безпечних умов подорожей; проектування нових туристичних об'єктів і технологічних процесів відповідно до сучасних вимог по екології та безпеці їх експлуатації.

Завдання дисципліни:

навчитися забезпечувати безпеку при проектуванні туру і туристичних послуг; прогнозувати і приймати грамотні рішення в звичайних умовах і в умовах надзвичайних ситуацій у справах захисту туристів та працівників; застосовувати сучасні заходи безпеки; створювати комфортне (нормативне) стан середовища проживання туристів; ідентифікувати негативні впливи подорожі природного і антропогенного походження; практикувати і інструктувати туристів перед виїздом за кордон, оцінювати реальну обстановку в країні перебування, проінформувати туристів про вимоги безпеки життя;

оволодіти законодавчими і правовими актами в галузі безпеки туризму; вимогами до безпеки технічних регламентів у сфері професійної діяльності; способами і технологіями захисту в надзвичайних ситуаціях.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
	<i>Загальні компетентності</i>	
1	здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки	знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук (ІР02)

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
	і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (K02)	
2	здатність діяти соціально відповідально та свідомо (K03)	ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися (ПР08)
3	здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу (K04)	організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості /норм безпеки (ПР09)
	<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>	
4	знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності (K15)	адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях (ПР18)
5	розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного (K20)	професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях (ПР22)
6	здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах K23)	
7	здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства (K29)	

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Безпека туризму» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Туризм» освітня програма «Туризм», затвердженої наказом по університету від 22 березня 2019 р., № 60.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни «Безпека туризму»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<i>Модуль 1. Теоретичні основи забезпечення безпеки життєдіяльності в туризмі</i>			
<p>Тема 1. Теоретичні основи безпечної діяльності в туризмі.</p> <p>1.1. Класифікація існуючих небезпек.</p> <p>1.2 Ризик як міра небезпеки.</p> <p>1.3 Критерії безпеки і комфортності робочих і житлових приміщень.</p> <p>1.4 Принципи та засоби забезпечення безпеки.</p>	<p>Тема 1. Теоретичні основи безпечної діяльності в туризмі (практичне заняття 1).</p> <p>1.1 Генезис небезпек.</p> <p>1.2 Ризик як міра небезпеки.</p> <p>1.3 Класифікація ризиків.</p> <p>1.4 Критерії безпеки і комфортності робочих і житлових приміщень.</p> <p>1.5 Екологічний паспорт.</p> <p>1.6 Принципи та засоби забезпечення безпеки.</p>	<p>Підготувати доповіді на теми: «Методологія виживання», «Харчування в умовах автономного існування», «Небезпеки в умовах походу», «Орієнтування на місцевості», «Аварійне укладання», «Ночівля без намету».</p>	<p>1-19, 20-21, 26-31, 33-37</p>
<p>Тема 2. Вплив навколишнього середовища.</p> <p>2.1 Загроза геофізичних впливів під час подорожей.</p> <p>2.2 Екологічні фактори, які</p>	<p>Тема 2. Вплив навколишнього середовища (практичне заняття 2).</p> <p>2.1 Загроза геофізичних впливів під час подорожей.</p>	<p>Підготувати доповіді на теми: «Найбільші в сучасній історії ... та їх наслідки для туризму в країні» (повені, землетруси, цунамі, снігові</p>	<p>1-19, 22-25, 28-45</p>

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<p>впливають на безпеку туризму. 2.3 Біологічні та зоогенні чинники, які впливають на безпеку туризму. 2.4 Фітогенні та мікробіогенні чинники, які впливають на безпеку туризму.</p>	<p>2.2 Екологічні фактори, які впливають на безпеку туризму. 2.3 Біологічні та зоогенні чинники, які впливають на безпеку туризму. 2.4 Фітогенні та мікробіогенні чинники, які впливають на безпеку туризму.</p>	<p>лавини, селі, бурі, урагани і тайфуни).</p>	
<p>Тема 3. Медичні аспекти безпеки в туризмі. 3.1 Хвороби адаптації туриста. 3.2 Невідкладні стани туриста. 3.2 Інфекційні та імунні захворювання. Вірусні захворювання. 3.3 Захворювання, що викликаються найпростішими.</p>	<p>Тема 3. Медичні аспекти безпеки в туризмі (практичне заняття 3). 3.1 Хвороби адаптації туриста. 3.2 Невідкладні стани туриста. 3.2 Інфекційні та імунні захворювання. Вірусні захворювання. 3.3 Захворювання, що викликаються найпростішими. СНІД та венеричні захворювання.</p>	<p>Підготувати реферат на тему «Туризм і наркотики». Підготувати доповідь на тему: «Міжнародні медико-санітарні правила (країна на вибір)».</p>	<p>1-19</p>

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
СНІД та венеричні захворювання. 3.4 Безпека харчування в туризмі. 3.5 Медичне страхування в туризмі.	3.4 Безпека харчування в туризмі. 3.5 Медичне страхування в туризмі.		
Тема 4. Особиста безпека і безпека майна туристів. 4.1 Соціальна безпека. 4.2 Криміногенні чинники в DESTИНАЦІЇ. 4.3 Організаційні фактори і комерційні ризики. 4.4 Комерційні і організаційно-технічні ризики. 4.4 Страхування в туризмі. 4.5 Система страхування фінансових ризиків в туризмі.	Тема 4. Особиста безпека і безпека майна туристів (практичне заняття 4). 4.1 Соціальна напруженість. Види натовпів. 4.2 Типові кримінальні ситуації за кордоном. 4.3 Страхування іноземних та українських туристів.	Підготувати доповіді на теми «Я втратив документи під час індивідуальної подорожі: мої дії», «Я втратив документи під час групового туру: мої дії».	1-20, 27-31, 34, 36, 41
<i>Модуль 2. Вимоги до забезпечення безпеки життєдіяльності туриста в різних видах туризму та на транспорті</i>			

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<p>Тема 5. Техногенні небезпеки і безпека перевезення.</p> <p>5.1 Заходи безпеки на залізниці, в метро.</p> <p>5.2 Морський і річковий транспорт. Морські круїзи.</p> <p>5.3 Авіаперевезення. Екстремальні умови у польоті.</p> <p>5.4 Автомобільний транспорт. Автобусні тури. Подорож на особистому автомобілі.</p> <p>5.5. Велосипедний туризм. Мотоциклетний туризм.</p> <p>5.6 Кінний туризм. Тури на собачих упряжках.</p> <p>5.7 Лижний туризм.</p> <p>5.8 Пожежна небезпека.</p> <p>5.9 Хімічна небезпека.</p>	<p>Тема 5. Техногенні небезпеки і безпека перевезення (практичне заняття 5-6).</p> <p>5.1 Заходи безпеки на залізниці, в метро.</p> <p>5.2 Морський і річковий транспорт. Морські круїзи.</p> <p>5.3 Авіаперевезення. Екстремальні умови у польоті.</p> <p>5.4 Автомобільний транспорт. Автобусні тури. Подорож на особистому автомобілі.</p> <p>5.5. Велосипедний туризм. Мотоциклетний туризм.</p> <p>5.6 Кінний туризм. Тури на собачих упряжках.</p> <p>5.7 Лижний туризм.</p> <p>5.8 Пожежна небезпека.</p> <p>5.9 Хімічна небезпека.</p> <p>5.10 Радіаційна небезпека.</p> <p>5.11 Небезпека обвалення</p>	<p>Підготувати реферат на тему: «Техногенні катастрофи та їх вплив на розвиток туризму».</p>	<p>1-19, 22-24, 26, 32, 46</p>

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
5.10 Радіаційна небезпека. 5.11 Небезпека обвалення будівель і споруд. Аварії в комунальному господарстві.	будівель і споруд. Аварії в комунальних системах життєзабезпечення.		
Тема 6. Відпочинок на воді і його безпека. 6.1 Водний самодіяльний туризм на маломірних судах. 6.2 Небезпека на воді. Безпека дайвінгу. Медичні протипоказання. 6.3 Підводне полювання. Небезпеки підводного світу.	Тема 6. Відпочинок на воді і його безпека (практичне заняття 7). 6.1 Водний самодіяльний туризм на маломірних судах. 6.2 Небезпека на воді. Безпека дайвінгу. Медичні протипоказання. 6.3 Підводне полювання. Небезпеки підводного світу.	Підготувати презентацію на тему «Дайвінг в морі, океані (на вибір)».	1-19
Тема 7. Безпека в'їзного та виїзного туризму. 7.1 Правила безпеки для туристів, що виїжджають за кордон. 7.2 Рекомендації з безпеки іноземним туристам.	Тема 7. Безпека в'їзного та виїзного туризму (практичне заняття 8). 7.1 Правила безпеки для туристів, що виїжджають за кордон. 7.2 Іноземним туристам: митні	Скласти план і рекомендований зміст бесіди для туристів перед виїздом за кордон (країна на вибір).	1, 3, 5-6, 12-14, 17-19

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
	вимоги; безпека в громадських місцях та транспорті, безпека здоров'я.		
Тема 8. Безпека музейно-виставкової діяльності. 8.1 Проблеми безпеки музейно-виставкової діяльності. 8.2 Організаційно-економічні механізми безпеки музейно-виставкової діяльності.	Тема 8. Безпека музейно-виставкової діяльності (практичне заняття 9). 8.1 Проблеми безпеки музейно-виставкової діяльності. 8.2 Організаційно-економічні механізми безпеки музейно-виставкової діяльності.	Підготувати доповідь на тему «Найбільші пограбування музеїв сучасності».	1-19
Тема 9. Забезпечення безпеки при проектуванні туру, турпослуг та їх здійсненні. 9.1 Безпека в спелеотуризмі. 9.2 Безпека рибальського туризму. 9.3 Безпека екстремального та спортивного туризму.	Тема 9. Забезпечення безпеки при проектуванні туру, турпослуг та їх здійсненні (практичне заняття 10). 9.1 Безпека в спелеотуризмі. 9.2 Безпека рибальського туризму. 9.3 Безпека екстремального та спортивного туризму.	Підготувати реферати на теми «Розвиток та безпека спелеотуризму в Україні та світі», «Розвиток та безпека рибальського туризму в Україні та світі», «Розвиток та безпека екстремального туризму в Україні та світі».	1, 3, 5-6, 12-14, 17-19

Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань

Система поточного і підсумкового контролю має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Безпека туризму».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) здійснюється за: певним розділом (темою) робочої програми навчальної дисципліни; практичними заняттями (контрольна робота, перевірка та захист індивідуального завдання, тестування тощо).

Об'єктами контролю є: робота студентів на лекціях, практичних, заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни та оцінювання набутих компетентностей.

Під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та інше.

При проведенні практичних занять – контроль здійснюється при розв'язуванні окремими студентами біля дошки та «малими групами» комплексу практичних задач і проблемних ситуацій та інше.

Поточний контроль виконання студентами індивідуальних і домашніх завдань здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів розв'язання ситуаційних завдань.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення поточних модульних робіт, здійснюється при перевірці виконання

відповідних тестів в письмовій формі або за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу, при перевірці виконання практичних ситуацій в письмовій формі тощо.

Підсумкове оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється у формі підсумкового модульного контролю (ПМК, залік).

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни при формі контролю у формі заліку (ПМК) дорівнює сумі всіх балів, які студент отримує за поточну успішність та виконання поточних модульних робіт.

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали у розмірі до 10 % від загальної підсумкової оцінки, коефіцієнт мотивації (0,1). Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання.

Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри враховуючи активність студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо).

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 5. Розподіл балів, що отримують студенти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Безпека туризму»

Назва модулю, теми	Вид навчальної роботи						Кількість балів
	відвідування занять	захист виконаного домашнього завдання	обговорення матеріалу занять	виконання навчальних завдань	доповіді з рефератами та їх обговорення	тестування	
<i>Модуль 1. Теоретичні основи забезпечення безпеки життєдіяльності в туризмі</i>							
Тема 1. Теоретичні основи безпечної діяльності в туризмі..	2	2	1	2	2	1	10
Тема 2. Вплив навколишнього середовища.	2	2	1	2	2	1	10
Тема 3. Медичні аспекти безпеки в туризмі.	2	2	1	2	2	1	10
Тема 4. Особиста безпека і безпека майна туристів.	2	2	1	2	2	1	10
Поточний контроль							10
<i>Модуль 2. Вимоги до забезпечення безпеки життєдіяльності туриста в різних видах туризму та на транспорті</i>							
Тема 5. Техногенні небезпеки і безпека перевезення.	2	2	1	1	1	1	8
Тема 6. Відпочинок на воді і його безпека.	2	2	1	1	1	1	8
Тема 7. Безпека в'їзного та виїзного туризму.	2	2	1	1	1	1	8
Тема 8. Безпека музейно-виставкової діяльності.	2	2	1	1	1	1	8

Назва модулю, теми	Вид навчальної роботи						Кількість балів
	відвідування занять	захист виконаного домашнього завдання	обговорення матеріалу занять	виконання навчальних завдань	доповіді з рефератами та їх обговорення	тестування	
Тема 9. Забезпечення безпеки при проектуванні туру, туристських послуг та їх здійсненні.	2	2	1	1	1	1	8
Поточний контроль							10
Підсумковий контроль	Залік (ПМК)						
Разом							100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Безпека туризму»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Безпека туризму»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
	2. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	6
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках	6
	2. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
	3. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
Разом*		30

*За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не

може перевищувати 100 балів.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Розділ 6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів – відсутнє.

3. Дистанційний курс «Безпека туризму», який розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).

Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Атаманчук П. С. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, О. Г. Чорна. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 276 с.
2. Бондарчук Ю. В. Безпека бізнесу: організаційно-правові основи : наук.-практ. посібник / Ю. В. Бондарчук, А. І. Марущак. – К. : Скіф ; КНТ, 2008. – 372 с.
3. Вавринчук М. П. Етнополітична безпека в системі національної безпеки України на етапі сучасного державотворення : монографія / М. П. Вавринчук. – К. : Правова єдність, 2009. – 288 с.
4. Герасименко В. Г. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів : навчальний посібник / В. Г. Герасименко, А. В. Замкова. – Харків : Бурун Книга, 2011. – 112 с.
5. Глобалізація і безпека розвитку : монографія / Кер. авт. кол. і наук. ред. О. Г. Білорус. - К. : КНЕУ, 2001. – 734 с.
6. Голод А. Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія та проблеми гарантування : монографія / А. Голод. – Львів : ЛДУФК, 2017. – 340 с.
7. Дуднікова І. І. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник / І. І. Дуднікова. – 2-ге вид., допов. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2006. – 268 с.
8. Екологічна безпека, природно-техногенна безпека і цивільний захист в Україні : навч. посібник / В. М. Кобрін, П. М. Куліков, М. В. Нечипорук, [та ін.]. – Харків : Харків. нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2007. – 406 с.
9. Желібо Є. П. Безпека життєдіяльності : підручник / Є. П. Желібо, Н. М. Заверуха, В. В. Зацарний. – К. : Каравела, 2009. – 344 с.
10. Зеркалов Д. В. Екологічна безпека : управління, моніторинг, контроль. Посібник / Д. В. Зеркалов. – К. : КНТ ; Дакор ; Основа, 2007. – 412 с.
11. Іванова О. В. Санітарія та гігієна закладів ресторанного господарства: підручник / О. В. Іванова, Т. В. Капліна. – Суми : Університетська книга, 2013. – 399 с.

12. Кифяк В. Ф. Безпека туризму та страхування / В. Ф. Кифяк // Організація туристичної діяльності в Україні : навчальний посібник / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги-XXI, 2003. – С. 193-225.
13. Козинець В. М. Безпека життєдіяльності у сфері туризму : навчальний посібник / В. М. Козинець. – К. : Кондор, 2006. – 576 с.
14. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності: навч. посіб. / Є. В. Козловський. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.
15. Константінов М. П. Радіаційна безпека : навчальний посібник / М. П. Константінов, О. А. Журбенко. – Суми : Університетська книга, 2003. – 151 с.
16. Філіпчук Г. Г. Словник термінів з питань екології та безпеки життя і діяльності: навч. посіб. / Г. Г. Філіпчук. – Чернівці : Зелена Буковина, 2009. – 752 с.
17. Чорненька Н. В. Безпека туризму: навч. посібник / Н. В. Чорненька. – К. : Видавничий дім «Кондор», 2019. – 188 с.

Додаткові

18. Биржаков М. Б. Безопасность в туризме / М. Б. Биржаков, Н. П. Казаков. – СПб. : Издательский дом Герда, 2008. – 208 с.
19. Бобкова А. Г. Безопасность туризма: учебник; под общ. ред. д-ра юрид. наук. Е.Л. Писаревского / А. Г. Бобкова, С. А. Кудреватых, Е. Л. Писаревский. – М. : Федеральное агентство по туризму, 2014. – 272 с.
20. Галла Н. М. Основні напрямки та принципи забезпечення економічної безпеки туристичного підприємства / Н. М. Галла // Індустрія гостинності в країнах Європи : тези III міжнар. наук.-практ. конференції (м. Сімферополь, 4-6 грудня 2009 р.). – Сімферополь : ВіТроПринт, 2009. – С. 10-13.
21. Голод А. П. Соціальна безпека туризму в регіоні: сутність та методика оцінювання / А. П. Голод // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки. – 2014. – Вип. 9-1. – Ч. 3. – С. 144-147.
22. ДСТУ 4268:2003. Державний стандарт України. Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги [Чинний від 2004-01-07]. – К. : Держспоживстандарт України, 2004. – 14 с.
23. ДСТУ 4269:2003. Державний стандарт України. Послуги

туристичні. Класифікація готелів [Чинний від 2004-01-09]. – К. : Держспоживстандарт України, 2004. – 13 с.

24. ДСТУ 4527:2006. Державний стандарт України. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення [Чинний від 2006-01-10]. – К. : Держспоживстандарт України, 2006. – 28 с.

25. Дубініна А. А. Харчування і безпека життєдіяльності / А. А. Дубініна, Л. П. Малюк, Г. А. Селютіна // Токсичні речовини у харчових продуктах та методи їх визначення : підручник / А. А. Дубініна, Л. П. Малюк, Г. А. Селютіна, [та ін.]. – К. : Професіонал, 2007. – С.11-39.

26. Івашина Л. Л. Безпека туристів – запорука успіху туристичного бізнесу / Л. Л. Івашина // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки. – 2015. – Вип. 12. – Ч. 1. – С. 101-105.

27. Кальченко О. М. Економічна безпека підприємств туристичної сфери / О. М. Кальченко // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. – 2013. – № 1 (64). – С. 136-143.

28. Кокорева О. В. Вдосконалення управління економічною безпекою туристичних підприємств на основі матриці «Економічна безпека туристичних підприємств – ризик» / О. В. Кокорева // Экономика Крыма. – 2012. – № 1 (38). – С. 274-277.

29. Корнієнко О. М. Управління економічною безпекою розвитку туристичного підприємства / О. М. Корнієнко // Вісник Дніпропетровського університету. Серія. «економіка». – 2010. – Вип. 4 (2). – С. 112-116.

30. Куліцька Н. В. Економічна безпека туристичних підприємств / Н. В. Куліцька, О. В. Орлик // Інформатика та інформаційні технології : студ. наук. конф., 20 квітня 2015 р. : матер. конф. – Одеса : ОНЕУ. – С. 68-71.

31. Лазарева А. П. Особливості економічної безпеки туристичних підприємств / А. П. Лазарева // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2014. – Т. 2. – № 10. – С. 271-276.

32. Литвин, О. В. Транспортні засоби в системі туристичної індустрії / О. В. Литвин, І. М. Кирилюк // Науковий журнал «Економічні горизонти». – 2017. – № 1(2). – С. 57-61.

33. Маркіна І. А. Управління безпекою туристичного бізнесу / І. А. Маркіна // Экономика Крыма. – 2012. – № 1 (38). – С. 174-176.

34. Орлик О. В. Економічна безпека підприємства: властивості, стратегія та методи забезпечення / О. В. Орлик // Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки : [колективна монографія у 2 т.]. – Дніпропетровськ : «ФОП Дробязко С. І.», 2014. – Т. 2. – С. 176-182.

35. Охріменко О. О. Соціальні аспекти безпеки сфери туризму в умовах глобалізації / О. О. Охріменко // Стратегічна панорама. – 2006. – № 1. – С. 38-41.

36. Харламова А. Ю. Проблемы оценки экономической безопасности в сфере туризма / А. Ю. Харламова // Управление инвестициями и инновациями. – 2016. – № 1. – С. 65-68.

37. Чередниченко А. Ю. Создание действенной системы безопасности туризма, как одно из основных условий повышения конкурентоспособности туристической отрасли Украины / А. Ю. Чередниченко, А. А. Чередниченко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2016. – № 55. – С. 144-150.

Електронні ресурси

38. Безпека туристів в Українських Карпатах. Поради рятувальників. – Ужгород, 2008. – 37 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://karpaty.rocks/sites/default/files/porady_ryatuvnalnikiv_v_karpatah.pdf (дата звернення: 20.12.2019). – Назва з екрану.

39. Вимоги безпеки на гірськолижних трасах [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://donlegion.com/index.php?aid=50> (дата звернення: 05.12.2019). – Назва з екрану.

40. Дуга В. О. Менеджмент безпеки в агротуризмі [Електронний ресурс] / В. О. Дуга // Ефективна економіка. – 2016. – № 12. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5348> (дата звернення: 20.12.2019). – Назва з екрану.

41. Корж Н. В. Формування системи економічної безпеки індустрії туризму як складової стійкого розвитку туризму в Україні [Електронний ресурс] / Н. В. Корж, О. В. Заноско // Економіка. Управління. Інновації. Електронне наукове фахове видання. – 2011. – № 2. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/e-journals/eui/2011_2/11knvtvy.pdf (дата звернення: 24.12.2019). – Назва з екрану.

42. Про захист прав споживачів: Закон України № 1023-ХІІ. Ред. від 12.05.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12> (дата звернення:

05.12.2019). – Назва з екрану.

43. Про курорти: Закон України від 05.10.2000 р. № 2026-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14> (дата звернення: 08.12.2019). – Назва з екрану.

44. Про оздоровлення та відпочинок дітей: Закон України від 04.09.2008 р. № 375-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/375-17> (дата звернення: 04.12.2019). – Назва з екрану.

45. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264–XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1264-12> (дата звернення: 03.12.2019). – Назва з екрану.

46. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 19.12.2019). – Назва з екрану.

47. Про туризм: Закон України від 18.11.2003 р. № 1282-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 18.12.2019). – Назва з екрану.

48. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-p (дата звернення: 25.12.2019). – Назва з екрану.